

MANUEL ROYES, PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Text: JORDI FORTUNY I PERE MARTÍ / Fotos: RICARD CUGAT

"Sobren els consells comarcals"

Manuel Royes (Terrassa, 1940) fa deu anys que és president de la Diputació de Barcelona. Però en fa més, en fa divuit, que és alcalde de Terrassa. La seva biografia l'ha convertit en un home clau del món municipal socialista i també del seu partit, el PSC.

Fa deu anys que va arribar a la presidència de la Diputació. Durant aquests anys, el mapa de l'organització territorial de Catalunya ha evolucionat molt. La Diputació també ha canviat?

—Quan hi vaig entrar l'any 87, el setanta per cent del pressupost de la Diputació el destinàvem a serveis impropis, i només un trenta per cent a serveis propis. La Diputació, per llei, s'ha de dedicar a la cooperació local. Quan hi vaig entrar, només dedicàvem a la cooperació amb els ajuntaments el trenta per cent dels nostres recursos. En aquests moments és exactament al revés. Ara un setanta per cent el destinem a serveis propis, i només un trenta per cent a serveis impropis. Aquest és el gran canvi que hem fet en aquests deu anys.

—*Què fa la Diputació pels ajuntaments?*

—En aquests moments de penúria econòmica de totes les administracions, nosaltres fem el Programa de Cooperació i Assistència Local (PCAL), que posa deu mil milions de pessetes a mans dels ajuntaments. L'anterior PCAL era de 6 mil milions. O sigui, que gairebé hem doblat la quantitat.

—*Les diputacions són institucions discutides, sovint se'n demana la desaparició. Quin futur tenen les diputacions?*

—Nosaltres nadem a favor de corrent. A tot Europa, l'estructura territorial s'organitza de la mateixa manera que aquí. Hi ha estaments que fan la mateixa funció de reequilibri que les diputacions, com els consells generals a França, les províncies italianes i a Alemanya coexisteixen el que serien els con-

sells comarcals i les províncies. A tot Europa hi ha un ens intermedi ampli que pren mesures reequilibradores ajudant els municipis. El que no hi ha són consells comarcals, exceptuant Alemanya. A tot arreu es considera necessària una institució que permeti als municipis no haver de dependre de les seves dimensions per poder rebre un nivell de prestacions igual que els altres. I a més, ha de ser una institució democràticament elegida, vinculada a les eleccions municipals.

—*Però la ciutadania té la sensació que hi ha una superposició d'administracions.*

—Sí, sobren els consells comarcals. Això els alcaldes ho tenim claríssim. La irrupció dels consells comarcals en el món de l'administració local ha estat un desgavell. Han començat a destorbar. Signifiquen una despesa que no té cap rendibilitat i no representa cap millora de les prestacions que rep el ciutadà. És un malbaratament de fons. A més d'això, alenteixen la marxa dels ajuts. Per exemple, actualment els plans d'obres i serveis es paguen als ajuntaments a través dels consells comarcals. Què fan els consells comarcals? Guarden un temps els diners, els tenen al banc i al cap

d'un temps paguen als ajuntaments. Si es fes directament, estalviaríem temps i els interessos que es queden els consells comarcals se'ls quedarien els ajuntaments. El mateix podríem dir de les beques de menjador, del transport escolar, etc. No s'ha trobat la funció dels consells comarcals. En aquests moments, el món local de Catalunya considera que

"La irrupció dels consells comarcals en l'administració local ha estat un desgavell. Han començat a destorbar. Signifiquen una despesa que no té cap rendibilitat i no representen cap millora per al ciutadà."

sobren. Podrien fer alguna funció, però no l'actual.

—Quina?

—Els consells comarcals no han de ser un òrgan de govern, ni una repartidora, sinó que han de ser un marc perquè els ajuntaments, dins un àmbit territorial concret, mancomunin serveis i esforços. Això m'ho va explicar en Josep Caminal quan encara era secretari d'organització de Convergència Democràtica de Catalunya. Em va dir: "mira, el gran defecte dels consells comarcals és que s'han carregat les mancomunidades que funcionaven". Els consells comarcals, en lloc de ser els "antimancomunadors", haurien de ser els pro-mancomunadors. És l'única manera que, amb una perspectiva de quinze anys o vint, als ajuntaments petits els puguin sortir més econòmics els seus serveis, sense ajudes d'altres administracions. Aquest és el paper que haurien de fer.

També caldria canviar la llei electoral que afecta els consells comarcals. Hi ha molts consells comarcals on hi ha majoria de vot socialista però en canvi hi ha un president convergent, perquè les dues terceres parts dels consellers són escollits en funció dels regidors. Primeren els regidors elegits en els pobles petits en detriment dels pobles grans.

—Què és més gratificant per vostè, dedicar-se a aquests problemes que ara comentàvem, o a resoldre com a alcalde els problemes concrets dels ciutadans de Terrassa?

—És més gratificant fer d'alcalde de la teva ciutat. El dia a dia de la gent dóna més angoixa i més maldecaps però també més satisfaccions quan pots resoldre els problemes. Ara, des de la Diputació també és satisfactori tractar amb molts alcaldes. És més solemne. Ser alcalde té més càrrega personal.

—Aviat farà vint anys que és alcalde. Alguns dels seus col·legues que com vostè hi són des de les municipals del 1979 han dit que pleguen. Vostè pensa seguir el seu exemple?

—Jo no penso deixar-ho córrer. M'hi trobo molt bé. Mentre noti la confiança dels meus conciutadans i dels meus companys, penso continuar. Ja vaig anunciar que d'aquí a dos anys em tornaré a presentar. Com que en quedem uns quants que fa molts anys que hi som pot semblar que això de ser alcalde s'eternitzi, però és l'ofici que té més mortalitat. Si vas mirant, en quedem deu o dotze del 79. Del 83 no crec que en quedin molts més. En regidors, igual. A Terrassa, dels 27 regidors que som, només en quedem dos. Tots els altres són nous.

—El món municipalista català viu moments de convulsió. Les relacions entre les dues associacions, la Federació de Municipis de Catalunya i l'As-

sociació Catalana de Municipis, continuen sense ser gaire bones, però es parla d'unitat d'acció, d'un congrés municipalista,...

—A l'any 80, tots els alcaldes, tots, parlàvem de crear la Federació de Municipis de Catalunya. De cop i volta, quan estàvem a punt de celebrar l'assemblea constituent a Manresa, els alcaldes de Convergència es van despenjar i van crear l'Associació Catalana de Municipis. Hi va haver dos grans temes de discrepància. El primer era el pes que havia de tenir cada municipi. El seu argument era que s'havia de funcionar seguint la norma de "cada ajuntament, un vot". Els alcaldes de les ciutats grans no hi estàvem d'acord, entre d'altres coses perquè a l'hora de cotitzar, et fan cotitzar per nombre d'habitants. A la Federació ja ho ponderem: Terrassa té set vots, i Rellinars un. Rellinars té 150 habitants i Terrassa 165 mil. La proporció em sembla correcta. El segon tema de discrepància va ser l'adscripció o no a la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP). En aquell moment hi estaven en contra, però ara he llegit algunes informacions que diuen que l'ACM ha iniciat contactes per ingressar a la FEMP.

—Actualment hi ha possibilitats d'avançar cap a una unificació de les dues associacions?

—A l'assemblea de la Federació que vam fer a Lleida vam decidir anar cap al segon Congrés Municipalista de Catalunya. El primer es va fer durant la República, i és una vergonya que després de divuit anys de municipalisme democràtic no haguem estat capaços de convocar-ne el segon. A Lleida vam dir que el volíem fer però que volíem que fos el congrés de la unificació. Però l'Associació s'hi ha negat en rodó. Fa poques set-

manes, a final de novembre, hem fet una nova assemblea, i hem decidit que tiràvem endavant igualment el congrés municipalista, i que si l'Associació no volia parlar de fusió, almenys poguéssim anar cap a la unitat d'acció, com fan els dos sindicats majoritaris, CCOO i UGT. Això ho han acceptat. És el pas més positiu que s'ha fet en molt de temps en el món municipalista. En la darrera assemblea també vam aprovar que si la FEMP no canvia de manera de fer, ens hi replantejarem la nostra participació. Podria acabar passant que l'ACM entrés a la FEMP i nosaltres en sortíssim.

—Però les diferències entre la FMC i l'ACM van molt més enllà de les discrepàncies sobre el model de relació amb la FEMP, o sobre quina representació han de tenir els municipis petits. En el fons discrepen sobre el model d'organització territorial del país, com vostè acaba de demostrar quan es referia

"Jordi Pujol no ha estat mai municipalista. La Generalitat no ha tractat mai bé els municipis, ni tan sols quan hi han governat els seus. En el fons Pujol vol ser el gran alcalde de Catalunya."

als consells comarcals. Hi pot haver unificació municipalista sense que hi hagi prèviament un pacte sobre el model d'organització territorial?

—Aquest, certament, és el gran tema que fa difícil una unificació. I una qüestió prèvia que ho condiciona: l'autonomia municipal. Nosaltres entenem que a Catalunya hi ha dos poders: el poder local i el poder autonòmic. Cadascun té el seu àmbit i les seves competències. Des del poder municipal no hem de condicionar el poder autonòmic, però el poder autonòmic no ha de voler condicionar el que és de la nostra competència. El poder local es manifesta per delegació en els consells comarcals i les diputacions. Formem part del poder local i això s'ha de respectar. La proposta de pacte local que fa l'Associació i el govern de CiU de passar a la Generalitat totes les competències municipals i que després sigui ella la que distribueixi, no hi estem d'acord. Nosaltres considerem que estem legitimats per l'e-

lecció de la ciutadania, i per tant hem de tenir autonomia dins el marc competencial que marca l'Estatut i la Constitució. Aquest és el veritable problema de fons. Tot això pot semblar una rucada però no ho és, entre d'altres coses perquè provoca una minva de recursos per als ajuntaments.

—El problema del finançament local és un dels més greus del món municipal, però en canvi se'n parla molt menys que del finançament autonòmic. Són dos problemes que s'han de resoldre separatament?

—Depèn com s'entengui la cosa. Pere Solbes va pactar amb la FEMP un increment del fons de cooperació local per als propers anys. Va ser un increment limitat, però hi havia 50 mil milions de pessetes dels fons estructurals europeus que s'afegien a aquests fons. Les grans ciutats, per acollir-nos als fons estructurals, vam preparar projectes que ha-

—No creu que seria bo pel PSC saber quin serà el seu candidat a la presidència de la Generalitat?

—Quan es convoquin les eleccions ja ho decidirem. Tenim la gran sort de tenir molts possibles candidats...

—Però Joaquim Nadal ja ha dit que no. Narcís Serra tampoc no ho vol ser. Maragall calla...

—Algunes dels tres haurà de ser. I si no encara tenim el Josep Borrell o el Jordi Solé Turra. No tenim necessitat de donar mesos al candidat perquè tots són prou coneguts.

—Si Jordi Pujol fos alcalde de Barcelona, veuria les coses diferents?

—Sempre ajuda, però Jordi Pujol no ha estat mai municipalista. La Generalitat no ha tractat mai bé els municipis, ni tan sols quan hi han governat els seus. En el fons Pujol vol ser el gran alcalde de Catalunya.

—Convergència diu que vostès, els socialistes, s'atrinxeren en el món municipalista per intentar limitar la tasca de la Generalitat.

—Amb un pressupost com el que té la Generalitat, de gairebé dos bilions de pessetes, contra els 70 mil milions que tenim aquí a la Diputació, com volen que siguem un contrapoder?

—És sorprenent que malgrat que van passant els anys continua semblant que l'acord territorial és impossible.

—Com que van voler aprovar les Lleis d'Ordenació Territorial sense pactar amb ningú...

vien d'anar a Brusselles. Aquests diners, ens els van donar. Però la part destinada als municipis petits se l'ha quedada la Generalitat i se l'ha estalviada de la part que donava als consells comarcals. Vol dir que els hi ha fotut als ajuntaments. Un altre exemple: els diners que fins ara l'estat donava a les diputacions per reparacions extraordinàries a les carreteres provincials, ara els hi ha donat a la Conselleria de Governació. Aquests diners, el conseller Pomés no els farà servir per fer carreteres. Li serviran per estalviar-se una part del que donava als municipis. Ja ho ha anunciat.

—Quina és, doncs, la seva proposta de finançament?

—El finançament local ha de partir de la llei estatal actual, pactada per tothom i sense bellugar-la massa. No volem que es canviï. El que vol el govern català és que la part de diners que correspon a Catalunya, que la reparteixi la Generalitat. No hi estem d'acord perquè de segur que els municipis hi perdem.

